

Кетеван Гочіташвілі

Тбіліський державний університет імені Іване Джавахішвілі

РОЛЬ ІТ-ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ/ДРУГОЇ МОВИ

АНОТАЦІЯ

Мета статті - показати роль цифрових інформаційних засобів у вивченні другої/іноземної мови. Зміни у підході до викладання іноземної мови, з одного боку, і розвиток інформаційних технологій, з іншого боку, значно вплинули на формування навчального процесу. Викладання іноземної/другої мови не стало винятком. Використання цифрових засобів є частиною щоденного життя сучасних слухачів. Отже, інтеграція таких засобів допоможе зробити навчальний процес набагато більше зручним.

Стаття має практичну мету. У ній описано шляхи використання цифрових ресурсів для розвитку окремих мовних компетенцій. Крім інформації з існуючих наукових джерел, дослідження включає особистий досвід автора отриманий у процесі викладання. Кожний цифровий ресурс навчання супроводжується невеликим оглядом, у якому роз'яснюється, коли і як він може бути використаний.

Ключові слова: *викладання другої/іноземної мови; цифрові/електронні засоби; платформи викладання.*

1. Вступ

Мій практичний досвід, так само як і як теоретичні дослідження, протягом останніх декількох років пов'язаний з викладанням другої/іноземної мови, з

одного боку, та залученням цифрового навчання і мультимедійних засобів у процес викладання, з іншого боку. Моя власна педагогічна практики показала мені чіткі вигоди, які має інтеграція цифрових

засобів у викладання іноземної/другої мови. Ця стаття менше стосується теоретичного дослідження, а більше містить практичних пропозицій щодо цифрових засобів, котрі можуть бути використані, щоб вирішували педагогічні проблеми у процесі мовної освіти.

1.2. Використані методи

Описовий метод залучений, щоб показати комп'ютерні/цифрові платформи, використані у викладанні іноземної мови у співвідношенні до структурних, функціональних та інтерактивних методів, використаних у цій статті. Підхід є прагматичним: Я використовую комбінацію думок декількох різних дослідників і підходів, щоб сформулювати власну думку.

1.3. Цифрові засоби і викладання другої/іноземної мови

За останні десять років комп'ютер і суміжні цифрові засоби відіграють все зростаючу роль у навчальному процесі. «Цифрова Революція» змінила сам вигляд викладання, як і інші аспекти життя. У той час, як не так давно очне викладання вважалося єдиним можливим вибором (де, спочатку класна дошка, а пізніше проектор виконували роль посередника для передачі

інформації в один кінець, що й була ідеальним для середовища, де вчитель виконував домінуючу, провідну роль), розвиток можливостей інформаційних і комунікаційних технологій утворили супротивні методи: без емоційної і цифрової освіти.

Утворення нового освітнього середовища природно вимагає створення нових методів, з інтеграцією ІСТ (Інформаційних і комунікаційних технологій), щоб вирішувати педагогічні й освітні завдання. Тобто, навчальні методи, у яких використовується комп'ютер як посередник між викладачем і студентом. Викладання і навчання відбувається з використанням ІТ-технологій. Мультимедійні засоби та інтернет робить цей сервіс і ресурси легко доступними, полегшують обмін досвідом і співпрацю (Sierra, <http://www.hltmag.co.uk/jun09/sart06.htm>).

Вивчення другої/іноземної мови - довгий і важкий процес, котрий вимагає від студента високої мотивації, бажання, сили волі, енергії, часу тощо. Це має бути одним з головних завдань для авторів навчальних планів і курсів, як і для викладачів, щоб включити і впровадити інструменти, які відповідне цілях викладанням курсу. Це зробить процес викладання-навчання процес більше

барвистим, багатшим, легшим, і, найбільш важливо, наблизить його до природного, зручного середовища для студента. Якщо взяти до уваги, що абсолютна більшість сучасних студентів з покоління «Цифрової Революції», для яких використання цифрових засобів є частиною щоденного життя, важливість включити ІТ-засоби у курси стає абсолютно зрозумілою, бо це зроблять їхнє середовище набагато більш зручним.

Упродовж віків перекладацький-граматичний метод домінував у викладанні другої/іноземної мови (у країнах з консервативними системами освіти, це й досі провідний метод). Внаслідок цього, жодні цифрові технології або могли бути використані. Пізніше, створення аудіо-лінгвального методу стало реальною революцією у викладанні мови, котрою стало зародження використання цифрових засобів у процесі викладання мови (хоч тільки на односторонньому рівні, коли студент лише слухав). Пізніше, з розвитком пізнавального і соціо-пізнавального методів викладання мови, як і включенням ІТ-технологій у процес викладання мови, стало можливим використовувати цифрові засоби як інструмент для двосторонньої та, у деяких випадках, багатосторонньої (між викладачем і студентом, між студентом і

класом, між студентом та навчальними ресурсами тощо) взаємодії.

Наш підхід до використання цифрових засобів є наступним: їхнє використання у процесі викладання не є самоціллю. Технічна підтримка є важливою для успіху курсу, але зрештою це лише проміжна ланка. «Це допоміжний інструмент, а головним фокусом має бути зміст методології і її втілення» (Gochitashvili; Lominadze; Manjgaladze, 2010, 127-132)

У статті «Он-лайн засоби у викладанні мови» Джунг-Бае Сан (Jeong-Bae Sun) пропонує анкету, основу на відомому принципі 5W1H (хто, коли, де, що, чому і як – ‘who, when, where, what, why and how’). Ми переконані, що використання цієї анкети допоможе авторам курсів і викладачам, які планують впроваджувати цифрові засоби.

(1) Хто використовує це? – Студенти? Викладачі? Інші користувачі?

(2) Коли ми використовуємо це? – Під час занять? Самопідготовки? Зустрічей? У вільний час?

(3) Де ми використовуємо це? –В аудиторіях? У приміщеннях-доступу? Вдома? На вулиці?

(4) Що ми робимо з цими? – Читання? Письмо? Аудіювання? Говоріння?

Управління курсом? Зв'язок? Співробітництво? Соціальні мережі? Поділ ресурсом? Створення вебсайту? Створення мережі вправ? Пошук у мережі? Розвага?

(5) Чому ми використовуємо це? – Щоб керувати курсом? Щоб спілкуватися з іншими? Щоб співпрацювати з іншими? Щоб отримати досвід у віртуальних світах? Щоб поділитися ресурсами? Щоб утворити вебсайти? Щоб утворити мережу вправ? Щоб зібрати інформацію та ресурси? Щоб гарно провести час? Щоб полегшити навчання і викладання?

(6) Як ми використовуємо це? Як це працює? За допомогою контекстуалізації? Утворюючи простір для навчання? Контактуючи з іншими? Працюючи з іншими? Досліджуючи он-лайніві спільноти? Поділяючи інформацію і ресурси? Публікуючи вебсайти і мережі вправ? Розмірковуючи про вивчення і викладання? Розвиваючи активності вивчення мови? Об'єднуючи певні он-лайніві діяльності у навчальний план? (Jeong-Bae Son, 2011).

Ми вважаємо, що кожне з вищезгаданих питань може мати більш ніж одну відповідь з тих, що запропоновані автором. Крім того, ми гадаємо, що можливо розширити список. Зокрема,

список не показує великий потенціал цифрових засобів в оцінюванні процесу надавання мотивації і відгуку та набування культурних компетенцій.

Та, крім того, ми переконані, що важливо поставити питання з наступними можливими відповідями, щоб мати можливість побачити, що заважає інтеграції цифрових ресурсів у процес викладання і вирішити ці проблеми:

(7) Чому ми не використовуємо це? – Відсутність доступу до цифрових ресурсах? Відсутність інформації про цифрові ресурси? Очікувані ускладнення роботи? Несумісність зі звичною освітньою культурою?

1.4. Співвідношення між традиційними курсами і курсами, збагаченими цифровими/ІТ-технологіями.

Курси з інтегрованим ІТ-засобами не відхиляються і не суперечать традиційному навчальному середовищу і процесу. Навпаки, вони базуються на педагогічно-методологічних засобах, ресурсах викладання і методах оцінювання, які існують у традиційній освітній практиці, в той час, відбувається спроба виправити всі недоліки. Наприклад, існує декілька «переваг» мовою у програмах викладання мови, які базуються на

технологіях/комп'ютері/мультимедії.

Насамперед, є можливість включити текст, аудіо, візуальні матеріали, графічні і рухомі елементи, як анімація і відео, всі в один і той самий курс. Отже, знання передається різними засобами, крім традиційних усних і текстових.

Це відомий факт, що в освітньому процесі людські ресурси (автор курсу, викладач, інструкторі менеджер, з одного боку, та студент, з іншого боку) є рівно важливими, як і навчальні матеріали, методологія, технології. Союз цих компонентів дає оптимальний результат: досягнення цілей, постановлених самими студентами/слухачами, враховуючи їхні інтереси.

Кожний навчальний курс має свою власну викладацьку особливість, котрий повинна бути репрезентована у певному форматі авторами, і викладачами курсів за допомогою навчальних методів і форм. Ми постараємось сформулювати шляхи, технології і методи для застосування необхідних цифрових засобів, щоб утворити навчальний курс, що забезпечить ефективно проведення процесу викладання. З цієї точки зору, курс вивчення іноземної мови повинен бути базований на визнаних стандартах планування і організації загального навчального процесу. Він потім має бути розширеним компетенція ми, що є

важливими для викладання саме іноземних мов спеціально (наприклад, соціокультурна компетенція, мультикультуралізм). Цифрові засоби мають великий потенціал у цьому напрямі.

Природно, інтеграція цифрових/ІТ-технології у курс вимагає, щоб автори курсів і програм вирішили, який тип засобів повинен бути використаний і який тип навчальних матеріалів і у якій кількості. Залежно від окремих завдань, мовний курс має включати якнайбільше інтернет-матеріалів: графічний проект і 3d-моделі; аудіо виробництво (тексти, лірика пісні); відео-виробництво (ефективне, щоб зрозуміти цільову культуру та не-вербальні комунікативні вміння) тощо.

Цифрові засоби, які використовуються для підтримки змісту курсу

1.5. Короткий огляд мовних компетенцій

1.5.1. Читання

Читання – одне з найголовніших мовних вмінь, що є базою для розвитку подальших мовних вмінь. Цифрові засоби зможуть допомогти студентам розвивати їхню здатність читати.

Обираючи текст для розвитку вміння читати, необхідна максимальна

різноманітність. Звичайно, такий текст мусить покривати всі розмовні стилі. Якщо автори курсів/педагоги пишуть текст на одній з навчальних платформ (MOODLE, Exelearning тощо.), вони повинні самі поділити ці тексти на частини логічно й візуально.

Викладачі мови і теоретики знають, до яких проблем може призвести відсутність навчальних матеріалів, їх монотонність і, найважливіше, його неавтентичність і штучність. Сучасні цифрові/дистанційні освітні технології дозволяють нам запропонувати студентам необмежену кількість інформації (мається на увазі, автентичні тексти різних жанрів і стилів, словники, будь-яка інформація, пов'язаний з матеріалом навчання, як і тексти, створені спеціально для освітніх цілей); давати студентам рекомендації щодо матеріалу. Спроможність слухачів обирати з багатьох можливостей, котрі служать тій самій освітній меті також вважається дуже ефективною (на жаль, ця можливість є практично несумісною з традиційним навчальним середовищем).

Укладачі курсів іноземної мови повинні спробувати уникнути однієї з найпоширеніших методологічних помилок: у той час, як використання текстів і аудіо/відео матеріалів, створених спеціально для навчальних цілей, є

виправданим на початку курсу, рекомендується надавати більше природних, автентичних текстів, коли мовні вміння студентів зростають. Ці тексти представляють особливості мови, що вивчається, і готують студента брати участь у реальних комунікативних діяльностях. Записи можна зробити з телепрограм, щоденного життя, радіо програм, п'єс, у той час, як тексти можна обирати, беручи до уваги жанрові і стильові різниці.

Під текстами ми розуміємо тексти у широкому сенсі: починаючи з мови інструкцій, закінчуючи освітніми текстами. Максимально різноманітні тексти повинні бути обрані. У межах певного курсу, мають бути представлені тексти формального і розмовного стилів.

Щоб досягти вищезгаданих, доволі важких цілей, учителі мають різноманітний вибір цифрових ресурсів. Внизу ми представляємо головні засоби, які можуть бути оцінені і інтегровані кожним. Деякі з них є зручними для розвитку вмінь читання вміння, у той час, як інші можуть бути мультифункціональними і ми їх також обговоримо їх в інших параграфах.

1.5.2. Письмо

Письмо є візуальною формою комунікації. Це складний процес. Вимагає від автора знання і можливості використати декілька компонентів мови. Письмо є частиною нашого щоденного життя і ми використовуємо його, щоб досягти декількох комунікаційних цілей (список покупок, повідомлень, нарисів і статей, поетичні тексти, слова пісень, прозаїчні тексти, е-мейли, тексти і повідомлення у соціальних мережах, листах і карти вітання, журнали і блоги).

Це одне з основоположних мовних умінь. У сучасному світі, декілька засобів використовуються для того, щоб писати: листи, комп'ютер, сотові телефони, що вимагає знання різних стилів письма. Зміст, тобто ідея, яку автор хоче передати аудиторії, часто вирішують, який «жанр», який стиль вираження використовує автор: запис лекції, звіт, поема, новела... Це дуже важливо у процесі письма вибрати відповідний лексичний репертуар та мовний регістр, щоб правильно отримати і надіслати повідомлення. Це також дуже важливо знати і правильно використовувати прагматичні аспекти мови (неявні повідомлення, які текст має передати читачам; комунікаційні правила

певного суспільства; як звертатися до реципієнта тощо.).

Роль орфографії і пунктуації у створенні написаного тексту є дуже важливою. Вирішення всіх цих текстів може означати, що особа може повністю спілкуватися другою/іноземною мовою. Цифрові засоби мають реальний потенціал, щоб допомогти студентам виконати ці завдання.

1.5.3. Аудіювання

Незважаючи на те, що аудіювання відіграє найважливішу роль у вербальній комунікації, воно досить довго відіграло незначну роль у курсах і програмах з другої/іноземної мови. Аудіювання пов'язано з багатьма труднощами: крім академічної мови (котрий є тією, яку звичайно вивчають в освітньому середовищі), слухач повинен розуміти щоденну мову, котрий часто відрізняється від формальної. Розуміння гальмується скороченнями і «зміненими» словами і словосполученнями і, найбільш важливо, різним темпом і якістю мовлення (надто швидко, надто голосний фоновий голос при слуханні).

1.5.4. Говоріння

Насамперед, ми повинні розрізнити між підготовкою до говоріння й усною комунікацією. Перше відбувається звичайно під керівництвом учителя й орієнтоване на виправлення помилок, які вся комунікативна діяльність фокусує на вивченні вільно використовувати мову. Підготовка у говорінні допомагає виконати педагогічне завдання, в той час, як вербальна комунікація вирішує реальні, щоденні проблеми. Перше фокусується на надаванні однієї правильної відповіді на одне запитання в одній спробі, у той час, як може бути широкий вибір відповідей в останньому випадку. Уміння говоріння означає, що студент розвиває комунікативну компетенцію, що допоможе йому впоратися з реальними комунікативними завданнями. Поширена практика читання діалогу вголос або вправи, коли студенти промовляють вголос словосполучення, як-от “I like this film”, “You like this film”, “He likes this film” виконують певну мету на початковій стадії вивчення мови, але не можуть виконати реальні комунікативні завдання. Нижче ми розглянемо можливості використання цифрові ресурсів для розвитку мовної майстерності.

1.5.5. Лексика

У своїй роботі «Викладання мови» Д. Вілкінс (David Wilkins) писав: «Дуже мало можна передати без граматики, без лексики нічого не можна передати» (Wilkins, 1972, 28). Аби виконати первинну функція, а саме, встановити комунікацію, необхідно мати відповідний лексичний запас і вміння використовувати його правильно. Однак, зрозуміло, що вивчення лексичної одиниці не означає тільки знання, як перекласти її з однієї мови на іншу, бо лексика складається з набагато більш глибоких прошарків, ніж здається.

Навчання лексики не означає навчання лише використаного або нормативного словникового запасу з контексту, запропонованого підручниками (зважаючи не те, що більшість слів мають більш ніж одне значення), механічне вивчення їх на пам'ять також не є відповіддю. Цифрові медіа природно створюють середовища, де студент зустрічає те саме слово декілька разів, бачить його синоніми, маніпулює лексичними одиницями під час рецептивних і репродуктивних діяльностей, поєднуючи письмо, аудіювання і читання (у блогах, коментарях тощо.). Також, у комунікації з цифровими

каналами, все це відбувається цілком природно, враховуючи інтереси слухачів. З використанням цифрових засобів можливо вдосконалити словниковий запас під час курсу вивчення, так само як і індивідуально, зі сторони самого студента.

1.5.6. Граматика

Викладання граматики у процесі вивчення другої/іноземної мови виходить за традиційні рамки, котрий розглядає граматику як традиційно усталений підхід, навчаючи, як слова і їхні компоненти зв'язуються один одним і утворюють речення; правила, згідно з котрими, слова зв'язуються один з одним і утворюють одну з галузей лінгвістики, що вивчає синтаксис і морфологію (семантику). Навчання граматики в контексті викладання іноземної мови означає, що студент повинен бути спроможний вирішувати комунікативні завдання, правильно вибирати мовний реєстр, використовувати відповідний стиль в усному завданні, вибирають і здійснювати мовний репертуар згідно з цілями (переконати, підкреслити, заперечити) тощо. Природно, неможливо вирішити ці завдання, використовуючи ресурси виключно з підручників. Ми повторюємось ще раз, що залучення

цифрових засобами комунікації у курсі самоосвіти має великий потенціал.

1.5.7. Культура

Відомо, що вивчення мови означає вивчення культури. Культурна спадщина того, хто вивчає мову, відіграє велику роль у цьому процесі, бо його власні культурні норми і погляди, кліше та стереотипи мають зустрітися з повністю новим культурним простором. Інколи ці вірування, очікування та культурні цінності співпадають, у той час, як іншим разом вони є абсолютно відмінними. Культура не тільки розповідає, хто розмовляє з ким і про що і як комунікація повинна відбуватися, це також допомагає вирішити, як повідомлення повинно бути декодованим, визначає важливість повідомлення і умови та ситуації, у котрих різні повідомлення можуть або не можуть бути надіслані й інтерпретують їх. Культура являє собою базу комунікації (Samovar; Porter; Jain; 1981, 5).

Спеціалісти відокремлюють 2 типи культури, що є важливим у процесі викладання мови:

1. Це культура, що означає будь-що, пов'язане з людським життям, віруваннями й очікуваннями, нормами поведінки

2. «Велика» культура, що означає музику, літературу і мистецтво країни (Abisamra).

Викладачі другої/іноземної мови й автори навчальних планів повинні усвідомити, що знання елементів зі щоденного життя і мов є важливим, щоб охопити «велику» культуру, бо література і мистецтво, в цілому, містить у собі універсальне, міжнародне знання і цінності, з одного боку, та етнічні, місцеві цінності і досвід, з іншого.

Традиційно, навчальний план з другої/іноземної мови містить елементи «Великої культури», але інший різновид (особливо у грузинському навчальному просторі, на жаль) майже повністю знехтуваний. Так, автори курсів і навчальних планів повинні взяти до уваги і надати студентам інформацію про і про типи культурного балансу і допомогти їм здійснити цінності цільової культури, правильно обираючи навчальні діяльності і ресурси, допомагаючи їм розвивати терпимість, вдячність і визнання іноземних культур, навіть якщо вони радикально відрізняються від їхньої власної.

Відображення культурного компоненту у курсі викладання (культура як «п'ятий аспект (уміння)» мови) вважається невіддільною від з інших

мовних умінь мови, але його розвиток вимагає різних діяльностей. Цифрові та технологічні засоби надають велику можливість розробити ці вміння, особливо, якщо мова, що вивчається не є поширеною

1.5.8. Прагматичні аспекти мови

Викладання прагматичних аспектів другої/іноземної мови у навчальних курсах другої/іноземної мови має дуже спеціальне значення, хоча багато освітніх середовищ не навчають їх зовсім. Це абсолютно можливо для когось знати і лексику і граматику, але мати проблеми з говорінням, будуть неспроможним вибрати відповідні словосполучення. Наприклад, просте грузинське слово, як "vai" може, залежно від інтонації і різних прагматичних середовищ, виражають переляк, подив або щастя.

Ця спроможність показує, як добре використовується знання набуте під час курсу. На практиці, прагматична компетенція є здатністю проаналізувати, сформулювати і передати зміст, так що, він точним і відповідним для соціального та культурного середовища, у якому відбувається комунікація. Оскільки, звичайно, ця майстерність набувається і не задумується, це є процесом, що вимагає різноманітного зв'язку, який є неможливим

у традиційних навчальних середовищах. У той час, як легше виконати ці завдання у поширених мовах і культурах-донорах, шанс зробити це у малих мовами залишається мінімальним. Це є точно тим випадком, коли цифрові й інформаційні технології є незамінними: вони пропонують будь-кому, хто є зацікавленим, взяти участь у різних комунікаціях і вправах.

1.6. Платформи навчання, цифрові ресурси та їхня інтеграція у курси вивчення другої/іноземної мови

У наступній частині статті ми опишемо, які цифрові ІТ-засоби і з якою метою можуть використовуватися у процесі вивчення другої/іноземної мови.

1.6.1. Платформи навчання: Blackboard (<http://www.blackboard.com/>); Drupal (<http://drupal.org/>) Sakai (<http://sakaiproject.org/>) Joomla (<http://www.joomla.org/>) та Moodle (<http://moodle.org/>) є безкоштовними відкритими ресурсами, з яких Moodle є найбільш популярним, завдяки його легкому і зручному інтерфейсу. На Moodle можливе розмістити матеріал для вивчення і виконують всі операції, які допомагають у вивченні матеріалу (візуалізація, тести,

зв'язки, розмістити аудіо записи, вставити відео зв'язки або записи). Це допоможе студентам розвинути мовні вміння за допомогою різноманітних вправ і системи тестів. Інтеграція платформи допоможе вирішити педагогічні завдання і завдання управління процесом навчання.

Можливо використовувати ці платформи у курсах з другої/іноземної мови, щоб надати вправи і оцінити їх. Взагалі можна повністю створити курс на платформі або використати декілька з його компонентів, коли існуючий матеріал не забезпечує всіх потреб, його не вистачає або він є досить монотонним.

1.6.2. Канали комунікацій є наступними:

Gmail (<http://mail.google.com/>), Skype (<http://www.skype.com/>), TokBox (<http://www.tokbox.com/>), Windows LiveMessenger (<http://explore.live.com/windows-live-messenger>), Yahoo! Messenger (<http://messenger.yahoo.com/>), Jabberwacky (<http://www.jabberwacky.com/>), Verbot (<http://www.verbots.com/>), MyBB (<http://www.mybboard.net/>), phpBB (<http://www.phpbb.com/>), Tangler (<http://www.tangler.com/>) і Voxopop (<http://voxopop.com/>).

Електронна пошта

Як ми вже згадували, цифрова комунікація є дуже важливою частиною сучасного зв'язку. Електронна пошта є особливо важливою, коли ми захочемо надіслати особистий відгук. «Одночасно, викладач курсу повинен використовувати шанс покращити читання і лексичні навички студентів. Це є відповідальністю викладача використовувати правильну мову у повідомленнях і текстах, які надсилаються студентам. На початковому рівень навчання це може бути коротка інформація, котрий зможе поступово перетворитися на більш складну. Електронна пошта є асинхронним цифровим зв'язком, котрий інколи називають «матір'ю всіх інтернет програм» (Warschauer, 1995, 7-26).

Електронна пошта, як і інші продукти цифрових та інформаційних технологій, може стати середовищем для того, щоб створювати і посилати повідомлення на цільовій мові однокласникам і всьому світу (Oxford, 1990, 79).

Крім граматики, читання, письма і лексики електронна пошта одиниць є також гарним способом навчити студентів мовному етикету (регістру): привітання, вступ, прощання з представниками різного

віку, соціальних і культурних груп, що є основою щоденної комунікації. Крім того, надсилання електронної кореспонденції є частиною щоденного життя і допоможе студентам практично.

У чому робота викладача?

1. Електронні листи можливо використовувати самого початку процесу навчання. Обережно вибирайте набір повідомлень і мовних засобів. Для початківців, дати, числа, власні імена і деякі міжнародні слова (як 'presentation' або 'training') є підходящими.

2. Відгук є необхідністю. Будь-яке запитання, відповідь тощо потребує адекватного відгуку (Інколи з використанням рідної мови студента або тієї мови, яку викладач і студент поділяють (разом з іноземною мовою) може бути корисним.

3. Подумайте про виправлення. Можливо негайні виправлення відбивають у студентів охоту. Але залишити їх без жодної реакції не працює. У будь-якому разі, виправляйте всі помилки та помилки особисто. На людям можна лише хвалити студентів.

4. Використовуйте (але не занадто) символи. Об'єднуйте їх у тексти (наративи). Вони є міжнародними і можуть служити

натяками для студентів. Це справді мотивує.

Для виконання завдань з мови всі вищезгадані засоби можуть бути використані, але Skype забезпечує всі потреби, які такі інструменти можуть покрити. Це є функцію викладача планувати «чат-сесії», котрі є частиною курсу, якомога детальніше і управляти процесом так, щоб він не вийшов поза межі потреб навчання. Це означає: планувати змінити небажану комунікацію; де втручання є доцільним; як заохотити розмови студентів; чи то сесія має бути особистою або груповою, чи буде вона мати аудіо і відео (щоб навчити жестам, вирази та інтонації) тощо.

Робота викладача є значно ефективнішою, коли він/вона:

- Роз'яснює його/її роль для студентів; призначає час (можливо, узгоджує це зі студентами); визначає теми для говоріння;

- Визначає ролі та відповідальність студентів під час процесу говоріння;

- Через те, що дружня бесіда є частиною процесу викладання, вона повинна бути оціненою викладачем, як і інша навчальна діяльність; викладач має попросити студентів зробити резюме дружньої бесіди, порахувати слова, якщо це було написано; проаналізувати помилки.

- Крім комунікації під час резюме викладач просить студентів написати звіт (де відбулася комунікація; з ким; скільки людей взяли участь; якою була тема дискусії; до якого висновку він/вона дійшли; яке його ставлення тощо) (Gochitashvili, 2012, 366).

Канали комунікації можуть бути використані для контакту з носіями мови, щоб взяти участь в індивідуальних або групових класах. Крім чатових сесій, проведених викладачем, природні, незаплановані процеси чатів відіграють велику роль у процесі вивчення мови.

Ми вважаємо, що такі форми комунікації нерідною мовою (лист, чат, коментарі та пости, про які ми поговоримо нижче) можуть бути більше зручними ніж особиста розмова, бо мова, використана у комп'ютерній комунікації є значно багатшою на словниковий запас, більш правильною граматично, ніж особиста комунікація. Причиною цього є той факт, що студент має час надрукувати й організувати текст, виправити помилки, використати словники, що є неможливим в усній комунікації, яка інколи до того, що студент впадає в ступор, бо боїться очікуваних помилок і неточностей.

1.6.3. Соціальні мережі

В освіті, зокрема при викладанні другої/іноземної мови включаючи, соціальні мережі, як-от Facebook та Twitter є одними з найбільш важливих нововведень нещодавніх років. Незважаючи на те, що їхньою головною метою не було викладання іноземної мови, вони можуть стати великою підтримкою для тих, хто вивчає мови.

Думки викладачів щодо включення соціальних мереж у процес викладання мови відрізняються – наскільки вигідно це може бути або, яким є недоліки інтеграції цих мереж у процес викладання. Головна функція таких сайтів соціальна: суспільство використовує ці вебсайти, щоб розширити стосунки з друзями і знайомими.

У цих ситуаціях вивчення мови і стосунки відбуваються природно й одночасно. Відомо, що найкращий метод вивчити іноземну – спілкуватися з носієм і читати природні тексти на ній. А ці сайти пропонують студентам спілкуватися тією ж самою мовою, отримувати інформацію про теми, якими він/вона є цікавляться. Соціальні мережі також відіграють велику роль у самостійному вивченні. Facebook і Twitter допомагають користувачам

об'єднувати роботу іноземною мовою без процесу, який би був цілком сфокусованим на мові, що вивчається. Натомість, мова вивчається за допомогою співробітництва і стосунків з носіями мови. Соціальні мережі пропонують унікальну нагоду вчитися на природних стосунках замість штучно утвореного мовного середовища.

Перевагою віртуального мовного середовища соціальних мереж є його гнучкість. Той, хто вивчає мову, може утворити середовище, котре є зручним і цікавим для нього/неї. Він/вона вибирає матеріал для «вивчення» і партнерів для стосунків, враховуючи власні інтереси і здібності до мови. Оскільки, у цілому, інтернет-стосунки характеризуються вільним вибором: слухач обирає, з ким мати стосунки, до якої групи приєднатися, які питання ставити, котрі мовні інструменти використати, що прочитати, який блог додати. Він/вона також вибирає необхідний обсяг бажаної інформації іноземною мовою; авторами вербальних повідомлень є багато різних людей з різними мовними знаннями і компетенціями. Природно, всі ці діяльності утворюють природне середовище для набування мови і забезпечують зручні, зручні терміни вивчення.

Викладачі можуть використати соціальні мережі для виконання своїх

педагогічних завдання. Насамперед, їм потрібно розумно «управляти» процесом стосунків у соціальних мережах, щоб цього досягти це: з одного боку, передати знання, яке котрий не може бути переданим у класі (брак часу, відсутність представництва у програмі вивчення; конкретні матеріали; пропонування матеріалу в академічному середовищі не є відповідним тощо.).

Викладач може утворити «природне» мовне середовище для його/її студентів – розмістити різні типи інформації і вправ на його/її «стіні». Студенти, тим часом ставити йому/її запитання у будь-який час (як і будь-якій іншій особі, від якої вони можуть очікувати відповіді), в той час, як викладач може відповісти на ці питання, коли це зручно для нього/неї. Он-лайнні стосунки не обмежуються часом або географією. Студенти мають можливість сформулювати відповідь, проаналізують і виправити його/її думку, використати словник, аби уникнути граматичних помилок, зауважити мову інших тощо.

Соціальні мережі, разом з блогами і вікі, є також важливими ресурсами у самостійному процесі вивчення другої мови. Наявні та поширені соціальні мережі:

Facebook
(<http://www.facebook.com/>),
Myspace
(<http://www.myspace.com/>),
Linkedin

(<http://www.linkedin.com/>),
Twitter
(<http://twitter.com/>) та Livemocha.

1.6.4. Блоги і вікі

Блоги - тип вебсайтів, на яких інформація репрезентована хронологічно. Їх звичайно підтримують коментарі. Здебільшого, це «приватні записи для широкого використання», у яких блогери розповідають його/її думку стосовно різноманітних питань, робить коментаря і пропозиції щодо особливих предметів. Текст звичайно супроводжується фотографіями і графікою (котрий є гарною підтримка у процесі навчання). Багато блогів є тематичними, присвяченими специфічним питанням: є факти й інформація, так само, як і власні думки автора, що, природно, вимагає різноманітних стилістичних і словникових виборів. Це є великий плюс у процесі вивчення мови.

Блоги, або цифрові журнали, все більше використовуються для сумісного процесу навчання. Деякі з цих сайтів є доступними для кожного. Наприклад, глобальна провідна компанія у веб-технологіях, Google, має генератор блогу Blogger.com. Потрібно мати лише аккаунт Google, щоб створити власний блог. Блоги використовуються у процесі викладання,

щоб зібрати думки студентів, щоб змусити їх аналізувати, що вони вивчили або дискутувати по темі, яку вони вивчають. Вся ця діяльність є важливою, щоб оволодіти другою/іноземною мовою.

Одним із цікавих використань блогів у викладанні є так званий «персональний журнал». У процесі навчання студентам надаються ролі деяких літературних персонажів і ставляться завдання написати від імені цього персонажа. Такі блоги допомагають студентам розуміють та матеріал глибоко так само, як і розвивають інші вміння (<http://jullietta-blog.blogspot.com>). Якщо ми візьмемо до уваги важливість літератури у навчальному процесі, потенціал цих типів діяльності стає дуже зрозумілим. Ті самі блоги можуть застосовуватися з різними функціями (наприклад, написання блогу на теми з цільової культури, вибраних викладачем (взявши до уваги історичні, географічні відмінності); оповідь від першої особи і передача розповіді інших у третій особі; передаючи інформацію в академічному і розмовному стилях тощо. У процесі створення блогів, зростає не тільки перспектива слухача, але й його/її мовна компетенція мови.

Інший інструмент, який застосовується у практиці викладанні - вікі, тобто спільний вебсайт зі структурою

Wikipedia. Будь-який студент класу або групи може відредагувати вікі. Прикладами для використання вікі є групове письмо, спільний розвиток вебсайту, збір інформація про деякі вивчених темах, утворенні цифрового довідника, завантаженні портфоліо студентів, завантаження розкладів, планування й управління навчальними проектами. Можливо завантажити спеціальні програми для створення вікі, але це набагато легше використати вебсайти вікі-сервісу. Найбільш популярним є wikispaces.com, котрий навіть має дизайн для навчальних потреб. Є також платформи блогів, створені спеціально для освітніх цілей, як edublog.org, котрий об'єднує блоги і системи управління класом

<http://greetingsfromtheworld.wikispaces.com> (був декілька разів визнаний як найкращий освітній вікі, він поєднує постери з різних сторін світу про їхнє середовище, культура або країну. У даний моменті є приблизно 300 інтерактивних афіш зі шкіл з усіх континентів.)

Ми пропонуємо вам деяким з найбільші поширені блогів і вікі, які ви можете ввести у викладацьку практику: Blogger <http://www.blogger.com/>; Edmodo <http://www.edmodo.com/>; Edublogs <http://edublogs.org/>; LiveJournal <http://www.livejournal.com/>; WordPress.com

<http://wordpress.com/>;

PBworks

<http://pbworks.com/>;

Wiki-spaces

<http://www.wikispaces.com/>;

1.6.5. Презентація

Презентація є важливою у викладанні, відіграє велику роль у навчанні іноземної мови. Вона має складну природу, є інтерактивною і вимагає актуалізації і демонстрації письмових і вербальних умінь з автора і мобілізації вмінь аудіювання і читання аудиторії (коли презентація є візуалізованою, за допомогою Powerpoint, наприклад). Також, сесії питань і відповідей, котрі слідує за презентацією значно покращують уміння говоріння й аудіювання і пропонують слухачам природне комунікативне середовище. Найважливішим у вивченні другої/іноземної мови є, звичайно, розвиток умінь мови, але розвиток перспективи студента також відіграє велику роль. Це є обов'язком викладача допомогти студентам обрати теми презентацій (відповідність з матеріалом вивчення, завдання, відповідне до мовних компетенцій студента тощо.) і тоді оцінити це. Powerpoint є найбільш широко використаним цифровим засобом для презентацій, але важливість засобів онлайн презентацій зростає з дня на день, бо

це дозволяє студентам презентації (асинхронно, якщо вони захочуть), зроблені представниками цільової мови. Якщо ми зважимо на той факт, що не всі можуть послухати такі презентації особисто, онлайн презентації дозволяють їм виправити цю ваду. Крім що, викладач повинен постаратися включити весь клас у процес презентації. Вона/він повинен дати наступні завдання: оцініть і напишіть, яка частина презентації була найцікавішою, обговоріть, з чим ви погоджуєтесь, а з чим ні.

280 слайдів пропонують багато мультимедії (<http://280slides.com/>), у той час, як Animoto (<http://animoto.com/>) має відео слайд-шоу. Empresser (<http://www.empressr.com/>), Slidrocket (<http://www.slidrocket.com/>) та Zoho Show (<http://show.zoho.com/>) пропонують нам дуже ефективні, інновативні і легкі способи підготувати презентації про теми, пов'язані з вивченням другої/іноземної мови.

1.6.6. Розподіл ресурсів

У кожному процесі викладання навчальні ресурси відіграють головну роль. Створення, а також розподіл навчальних ресурсів є традиційно був одним з найбільших викликів, що вимагав інтелектуальних і фінансових ресурсів.

Цифрові/он-лайн джерела є важливі інструменти для розподілу ресурсів, використання яких пропонує викладачам багато різних можливостей. Вони є також чудовим способом для тих, хто вивчає другу/іноземну мову самостійно. Можливо, розподіляти ресурси, використовуючі ці інструменти:

Щоб поділитися документами, є Google Docs (<http://docs.google.com/>) та Titanpad (<http://titanpad.com/>);

Zoho Writer (<http://writer.zoho.com/>) та Voicethread (<http://voicethread.com/>) використовуються для групової комунікації.

Можливо використовувати Flickr (<http://www.flickr.com/>) та Picasa (<http://picasa.google.com/>), щоб поділитися малюнками, у той час, як Xtranormal (<http://www.xtranormal.com/>) виконує ту саму роль для кінофільмів;

Створення і розповсюдження подкастів є можливим на PodOmatic (<http://www.Podomatic.com/>), котрий містить мільйони подкастів, створені навколо світу;

Glogster (<http://www.glogster.com/>) вважається одним з провідних навчаючих цифрових ресурсів у США й інших провідних країнах. Це дозволяє створювати

інтерактивні афіші, так звані Glogs (графічні блоги);

Slideshare (<http://www.slideshare.net/>), котрий був серед 10 провідних навчальних засобів у 2010, дозволяє зберігати презентації у Powerpoint, PDF, Keynote або форматах Opendocument. Це також дозволяє зберігати відео й організувати вебінари;

Jing (<http://www.techsmith.com/jing/>) використовується, щоб створювати і поширювати візуальні матеріали;

Youtube (<http://www.youtube.com/>) є найбільш знаменитим вебсайтом для того, щоб завантажувати і ділитися відео, але ту ж саму функцію поділяє Schooltube (<http://www.Schooltube.com/>), котрий був схвалений освітніми організаціями і Teachertube (<http://www.teachertube.com/>), який був утворений на основі Youtube спеціально для навчальних цілей. Це комбінує відео та аудіо ресурси, документи, фото, групи і блоги. Інший цікавий вебсайт з аналогічною функцією Watchknow (<http://www.watchknow.org/>).

1.6.7. Розробка вправ

Використання різноманітних вправ є дуже важливим для того, щоб розвинути всі головні мовні вміння, щоб вирішити граматичні проблеми і для процесу

викладання-навчання у соціо-культурному і прагматичному використанні мовою. Щоб розробити мовні вміння є найбільш важливим запропонувати багато різноманітних вправ. Студент повинен бути спроможним пройти через вправи, основані на загальновідомому освітньому принципі – від простих до складних. Вправи повинні мати відповіді ключі та/або систему/схему оцінювання

Це можливо зробити, використовуючи наступні он-лайн ресурси:

ContentGenerator

(<http://www.contentgenerator.net/>); SMILE (<http://clear.msu.edu/teaching/online/mimeas/mile/>);

Відео-Quizzes можуф приготувати на вебсайтах ESL Video, (<http://eslvideo.com/>), JClіc (<http://clіc.xtec.cat/en/jclіc/>), Hot Potatoes (<http://hotpot.uvic.ca/>), Quia (<http://www.quia.com/>);

Lingt (<http://lingtlanguage.com/>) сконструйований для вправ, які розвивають уміння говоріння, розмовні вправи, у той час, як Listen and Write (<http://www.listen-and-write.com/>) пропонує вправи, сфокусовані на аудіюванні.

У процесі викладання мови, крім змісту курсу, також дуже важливе правильно планувати та управляють

наступними органічними процесами процесу викладання: мотивувати студентів, заохочуючи і підтримуючи їх, даючи адекватний відгук, оцінюючи їх. Усе це може бути зробленим з використанням цифрових засобів, але це вимагає від викладача спроможності використовувати різні технології і правильно спілкуватися. Цифрові канали комунікації роблять цей процес більш різноманітним і ближчим до природного середовища, з яким студенти зустрічаються у повсякденному житті.

1.6.8. Словники і алфавітні покажчики

У процесі викладання мови словники головним чином використовуються:

- щоб побачити значення іноземного слова;
- щоб перекласти з рідної мови на цільову мову;
- щоб перевірити правопис;
- щоб перевірити форму множини іменника або форму минулого часу дієслова;
- щоб знайти граматичну інформацію про слово;
- знайти синоніми й антоніми до слово;

- щоб розмістити слова у словосполученні;

- щоб побачити як слово вимовляється;

- щоб визначити регістр слова;

- щоб знайти приклад слова, використаного у природній мові.

Роль алфавітних покажчиків у викладанні мови є не менш важливою. Згідно з <https://www.teachingenglish.org.uk/article/concordancers-elt>, з використання алфавітних покажчиків надає можливість:

- отримати доступ до автентичної мови, перевірити і побачити, чи наше припущення щодо використання мови є правильним;

- перевірити слова і словосполучення, які ми вчимо, чи є вони сучасними і правильними;

- знайти автентичні приклади демонстрацій;

- утворити власні ресурси, основані на автентичному матеріалі.

Студенти можуть:

- Поєнувати слова. При вивченні нових слів, алфавітні покажчики допоможуть студентам виявити, з якими

словами дане слово поєднується найчастіше;

- слідувати за власними помилками, а не бути виправленим викладачем;

- визначити різні значення. При вивченні слова з більш ніж одним значенням, викладач вибирає речення з корпусу, групує їх за значенням і дає їх студентам для вивчення.

- Реальні приклади. При навчанні студентів нових слів або словосполучень, викладач може проінструктувати їх використовувати алфавітні показники, щоб знайти і записати свої власні приклади

- Створювати матеріали. Викладачі часто створюють свої власні вправи, коли вони навчають студентів тих слів, для яких не існує досить матеріалу. Вони також складають речення, які студенти повинні заповнити правильними словами. Використовуючі алфавітні показники, ми можемо отримати автентичний текст котрий ми зможемо використати для того, щоб створити необхідні завдання. Ми можемо навіть призначити студентів, щоб розробили такі вправи.

Цифрові ресурси:

Безкоштовні ресурси Dictionary.com (<http://www.dictionary.com/>), Merriam-

Webster Online <http://www.merriam-webster.com/> and YourDictionary.com (<http://www.yourdictionary.com/>), English and French Complete Lexical Tutor (<http://www.lextutor.ca/concordancers>) словник вимови Forvo (<http://www.forvo.com/>), для англійської вимови How I say (<http://www.howjsay.com/>), графічний словник Visuwords (<http://www.visuwords.com/>), пошук словника OneLook Dictionary Search (<http://www.onelook.com/>) і основий на сервері VLC Web Concordancer (<http://vlc.polyu.edu.hk/concordance/>).

Для грузин, які вивчають мови English-Georgian dictionary <http://www.margaliti.ge>; online словник voov (<http://translate.voov.me>); English-Georgian dictionary <http://www.translate.ge/>. Важливим ресурсом є <http://ena.ge/>, який містить грузинський орфографічний словник, тлумачний словник тощо.

2. Мова інструкцій і спілкування

Більшість повідомлень, надісланих з цифрових засобів зв'язку є вербальними (графічні повідомлення також відіграють значну роль, але їхня кількість або важливість навіть не порівнюється з вербальними). При викладанні другої/іноземної мова, у цілому, і при

використанні цифрових засобів, більше спеціально, ми не повинні відхиляти головну особливість цього курсу – вона радикально відрізняється від будь-яких інших предметів, які студенти вивчають рідною мовою, або мовою, знання з якої відповідає складності курсу. Отже, вибираючи правильну мову інструкції, щоб підтримати баланс, поступово зменшити мову інструкції, запропонувати інструкції обома мовами у деякому рівні) є одним із головних викликів для укладачів курсу. Основуючись на власній педагогічній практиці, зазначу, що дуже ефективно використовувати так звану мову-посередник для подвійних педагогічних цілей, тобто, крім передачі головного значення, яке містить дане повідомлення, його можна використати для збільшення мовної компетенції. Особливо, навчити, як обрати стиль мови і реєстр, основується на певному комунікативному завданні (це може бути зроблено у Skype, чатах, відео зібраннях, під час взаємодій у соціальних мережах тощо.). Інтонація, якщо ми використовуємо звукозаписи для спілкування зі студентами, невербальна мова, якщо ми використовуємо відео записи повинні бути чіткими, без граматичних або орфографічних помилок. Мова інтернет зв'язку має бути простою, зрозумілою і без граматичних або

стилістичних помилок. Якщо використання аббревіатури є необхідним, всі учасники комунікаційного процесу повинні бути обізнаними з цими аббревіатурами завчасно. Кожне слово і словосполучення повинні бути направлені так, щоб одержувач зрозумів повідомлення правильно, а непорозуміння не зупинило процесу комунікації. Образне і метафоричне мовлення може звучати досить гарно, але вони мають різні значення для людей з різного культурного й історичного досвіду. Часто неможливе визначити, який культурний досвід, має особа, з якою ви спілкуєтеся, тому було б краще утримати від використання таких типів мовлення. Це значно збільшить шанс успішної комунікації.

Правильно вибраний гумор може «оживити» повідомлення і зробити його легшим для розуміння. Але погано вибрані жарти можуть повністю зруйнувати стосунки. Жарти про ситуації, не людей. Виключте образливі коментарі і сарказм (<http://blog.tradepressservices.com/content/using-humor-in-business-communications/>).

Не використовуйте символи занадто часто, без потреби. Вони можуть відволікти увагу читачів. (Lominadze, Gochitashvili, 2012; 5-15).

Крім цього, наступні фактори можуть стати перешкодами на шляху до правильної комунікації:

- швидка хода мовця;
- його/її тихий голос;
- одночасне мовлення декількох мовців;
- складність і великий обсяг нових слів і словосполучень;
- важка структура речень тощо.

На перші три випадки потрібно зважати у чатах, презентаціях й інших формах комунікації, де необхідно розмовляти, у той час, як дві останні справи можуть стати перешкодами як в усному, так і в письмовому мовленні.

3. Висновки

3.1. Включення цифрових засобів у навчальний процес мусить забезпечити розвиток усіх необхідних умінь і компетенцій котрі необхідні, щоб досягнути мети студента. Це має виправити вади, які звичайно має традиційний, особистий метод звичайно (особливо у випадку маленьких, неміжнародних мов, вимога для яких не є такою великою на освітньому ринку): відсутність викладачів, відсутності навчаючих матеріалів, неавтентичнв або монотоннв тексти і вправи; відсутність

спроможності спілкуватися з носіями мови. Відомо, що різноманітність викладання, надаючи матеріали з різними засобами робить процес викладання-навчання легшим і більше схожим на розвагу. Студент, котрий отримує інформацію у різних ситуаціях з різними формами зможе утворити систему кодування і швидше організувати інформацію.

3.2. Інтеграція цифрових засобів у мовний курс робить процес вивчення мови більш різноманітним. Студент більше не обмежений часом і простором (він/вона може вивчати курс будь-коли і будь-де, як тільки забажає). Студент може звернутися до матеріалу так часто, як тільки забажає. Однією з чітких переваг цифрових мовних курсів є той факт, що студент може отримати доступ до природних носіїв мови (викладачі, відео або звукозаписи, чати). Це означає, що студент може взаємодіяти з природним носієм мови навіть з іншої сторони світу (особливо важливим це є з малими, «непопулярними» і менш поширеними мовами) і йде за межі

штучного матеріалу, створеного тільки для викладання, що значно обмежує практичне використання мови. Використання поширених синхронічних і асинхронних комунікацій у навчаючому курсі (чати, блоги, соціальні засоби масової інформації, форуми, електронні листи, електронні «дошки») дозволяють студентам брати участь у реальній, живій комунікації, включаючи людей, які є носіями цільової мови. Це є однією з чітких переваг використання цифрових засобів у курсах другої/іноземної мови.

3.3. Цифрові навчальні платформи є важливим ресурсом для тих, хто самостійно вивчає другі/іноземні мови, хто представляє зростаючий сегмент сучасного навчального простору.

3.4. Додатково, ми пропонуємо таблицю, в якій показано діяльності, які допоможуть авторам курсів з другої/іноземної мови і педагогам у процесі проектування курсу викладання:

Завдання	Вправи з використанням цифрових засобів, рекомендовані для курсу
Читання	Тексти, інтегровані в навчальні курси; зв'язки з інтернет-ресурсами; документи PDF та/або Word, введенні в курсі або надані викладачами; відгук від викладача по електронній пошті або на форумі (у випадку групового або позитивного відгуку).
Усна презентація	Аудіо/відео кліпи; презентації і доповіді, зроблені на відео конференціях і вебінарах.
Участь у діалогах	Відкриті аудіо конференції студентів; час-сесії; вербальна комунікація у соціальних мережах; сесії питання – відповіді (Q&A) між викладачами і студентами або серед студентів з використанням Skype або чатів.
Граматика і лексика, оцінювання і виправлення помилок	Уроки об'єднали у курсі (теорія+ практичні вправи) та словники; дуже докладний аркуш відповіді; рекомендовані відповіді; додаткові вправи і виправлення помилок та пояснення на вимогу студентів. корисні посилання на ресурси поза курсом.
Розвиток умінь письма	Тематичні вправи, введені в курс. Докладний аркуш відповіді правильних та/або оцінених відповідей. Тестові творчі завдання і коментарі викладача з приводу його завершення. Реальна комунікація зі студентами з використанням електронної пошти є дуже ефективною, також це надає нагоду для відгуку.
Розвиток додаткових навичок протягом курсу (напр. соціо-культурні і мультимедійні компетенції)	Існуючі веб-ресурси цільовою мовою, фрагментах з фільмів, телешоу і ТВ-програм про вивчений предмет, введені у курс. Текстові матеріали включені до курсу: журнали, меню ресторанів, туристичні брошури, рекламні тексти, залежно від тематики.
Мотивація і заохочення студентів	Приклади «історій успіху», включені у курс (аудіо/відео записи або текстові матеріали, в яких оповідається про

	успіх курсу, вербальна похвала/нагороди з використанням електронної пошти, форумів, відео конференцій.
Відгук від викладача	Написаний відгук по електронній пошті. Вербальний відгук, використовуючи чат вербальну комунікацію з різними розмовними стилями.
Розвиток умінь аудіювання	Аудіо записи інструкцій, текстів, презентацій; спілкування з однокурсниками і викладачем у чаті; аудіо/відео записи, короткі сцени, фрагменти з фільмів, слова пісень, об'єднаний у курс.
Тестова перевірка почутого матеріалу	Аудіо записи, тести.

Список літератури:

- Sierra - Patricia Sierra, Humanizing Language Teaching Magazine for Teachers and Teacher Trainers; <http://www.hltmag.co.uk/jun09/sart06.htm>.
- Gochitashvili; Lominadze; Manjgaladze - Gochitashvili K., Lominadze T, Manjgaladze; 2010; Language Training and Virtual Learning Environment; Verbal Communication Techniques – 2; pp. 127-132
- Jeong-Bae Son - Jeong-Bae Son jeong-bae.son@usq.edu.au; University of Southern Queensland, Australia, The Digital Journal for English as a Second Language; June 2011 — Volume 15, Number 1; <http://www.tesl-ej.org/wordpress/issues/volume15/ej57/ej57int/>
- Wilkins - Wilkins D, 1972, Linguistics and Language Teaching, London, Edward Arnold, 28.
- Samovar; Porter; Jain; 1981, 5 - Samovar Larry A., Porter Richard E, & Jain Nemi C; Understanding intercultural communication, Wadsworth Pub. Co. (Belmont, Calif. 1981, p. 5
- Abisamra - Nada Salem Abisamra, Teaching Culture. Strategies and Technologies. <http://www.nadasisland.com/culture/>
- Warschauer- M. Warschauer, “Comparing face-to-face and digital discussion in the second language classroom.” CALICO Journal, 1995, 13(2 & 3), pp. 7-26.
- Oxford - R. Oxford, 1990; Language learning strategies. New York: Newbury House. p.79.
- Gochitashvili - K. Gochitashvili, 2012; The Role of Teacher in the Multimedia-based Foreign Language Classes; Application of Information and Communication Technologies; 364-366
- Lominadze, Gochitashvili - Lominadze T. Gochitashvili K; Verbal and Non-verbal Communication in the Internet Space; Issues of History and Theory of Culture XXVII) (<http://blog.tradepressservices.com/content/using-humor-in-business-communications/>)